

Briselē, 2021. gada 5. novembrī
(OR. en)

13537/21

AGRI 523
ENV 817
FORETS 68
PROCIV 134
JUR 616
DEVGEN 195
RELEX 933
UD 271
PROBA 47
FAO 39

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Padome
Temats:	Padomes secinājumi par jauno ES Meža stratēģiju 2030. gadam – <i>apstiprināšana</i>

1. Komisija 2021. gada 16. jūlijā nāca klajā ar paziņojumu "*Jauna ES Meža stratēģija 2030. gadam*", kam bija pievienots "*ceļvedis Komisijas rīcībai, kuras nolūks ir īstenot solījumu – līdz 2030. gadam Eiropas Savienībā papildus iestādīt 3 miljardus koku*" un Komisijas dienestu darba dokuments, kurā izklāstīta "*apspriešanās ar ieinteresētajām personām un pierādījumu bāze*" saistībā ar jauno ES Meža stratēģiju 2030. gadam (turpmāk "*stratēģija*").
2. Pamatojoties uz dalībvalstu komentāriem, prezidentvalsts sagatavoja vairākas pārskatītas redakcijas šiem Padomes secinājumiem par stratēģiju, kas tika izskatītas un apspriestas neformālās Mežsaimniecības jautājumu darba grupas sanāksmēs.

3. Lai sniegtu turpmākas norādes darbam pie projekta Padomes secinājumiem par stratēģiju, Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome 2021. gada 12. oktobrī rīkoja politikas debates, pamatojoties uz prezidentvalsts sagatavotu informatīvu dokumentu (dokuments 12122/21). Pēc tam viedokļu apmaiņa par šo stratēģiju tika sarīkota Vides padomē 2021. gada 6. oktobrī. Galvenie vides ministru vēstījumi un minētajā Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes sanāksmē sniegtie lauksaimniecības ministru komentāri bija pamats turpmākajam darbam pie Padomes secinājumu projekta.
4. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 5. novembrī atrisināja vienu vēl neatrisināto jautājumu. Delegācijas pauda plašu atbalstu Padomes secinājumu par stratēģiju tekstam. Portugāle, ko atbalstīja Francija un Spānija, iesniedza paziņojumu par Padomes secinājumu 12. punktu. Arī Luksemburga iesniedza paziņojumu, bet par 7. punktu. Komisija iesniedza paziņojumu par 13. punktu.
5. Ņemot vērā minēto, Padome tiek aicināta 2020. gada 15. novembra sanāksmē (Lauksaimniecība un zivsaimniecība) apstiprināt šīs piezīmes pielikumā pievienoto Padomes secinājumu projektu.

**Padomes secinājumi par
jauno ES Meža stratēģiju 2030. gadam**

Eiropas Savienības Padome,

1. ATGĀDINOT Padomes 2020. gada 10. novembra secinājumus par *ES politikas perspektīvām saistībā ar mežiem un par ES meža stratēģiju laikposmam pēc 2020. gada*¹, 2019. gada 15. aprīļa secinājumus *par progresu ES meža stratēģijas īstenošanā un par jaunu stratēģisko satvaru attiecībā uz mežiem*², 2019. gada 16. decembra secinājumus "*Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus*"³, 2021. gada 10. jūnija secinājumus par jauno ES Klimatadaptācijas stratēģiju⁴, 2020. gada 17. decembra secinājumus par atjaunināto ES bioekonomikas stratēģiju⁵ un 2020. gada 23. oktobra secinājumus "*Biodaudzveidība – nepieciešama steidzama rīcība*"⁶;
2. ATZĪSTOT lomu, kāda ir *Forest Europe* ministru procesam dialoga, principu, kritēriju, rādītāju un definīciju izstrādē saistībā ar mežu daudzfunkcionālo lomu un to ilgtspējīgu apsaimniekošanu, un ATGĀDINOT *Forest Europe* rezolūcijas un deklarācijas, ko Eiropas Savienības vārdā parakstījušas visas ES dalībvalstis un Eiropas Komisija, kā arī to kopīgo redzējumu 2030. gadam, kas attiecībā uz Eiropas mežiem izklāstīts Bratislavas ministru deklarācijā "*Nākotne, kādu vēlamies: meži, kas mums vajadzīgi*"⁷;

¹ Dok. 12695/1/20 REV 1.

² Dok. 8609/19.

³ Dok. 15151/19.

⁴ Dok. 9694/21.

⁵ Dok. 14594/19.

⁶ Dok. 12210/20.

⁷ Astotā *Forest Europe* ministru konference, 2021. gada 14. un 15. aprīlis.

3. UZSVEROT, ka dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgo meža politiku ir izstrādājušas un īstenojušas valsts meža stratēģijas, programmas, rīkus un citus ar ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu saistītus instrumentus;
4. ATZĪSTOT, ka ilgtspējīga mežu apsaimniekošana, kas, ievērojot meža principus ⁸, definēta *Forest Europe*, ir dinamisks un progresējošs jēdziens, kurš nodrošina satvaru mežu un/vai meža ekosistēmu ekoloģisko, ekonomisko un sociālo pakalpojumu sniegšanas un uzlabošanas līdzsvarošanai, lai veicinātu ilgtspējīgas attīstības trīs dimensijas un tādējādi veicinātu mežu daudzveidīgās funkcijas;
5. UZSVEROT nozīmi, kāda ir ilgtspējīgai mežu apsaimniekošanai kā dabā balstītam risinājumam, kurā ņemti vērā vairāki mērķi attiecībā uz meža resursu uzturēšanu un pienācīgu uzlabošanu un to ieguldījumu globālajā oglekļa ciklā, meža ekosistēmu veselībā, vitalitātē un noturīgumā, biodaudzveidības saglabāšanā, atjaunošanā un ilgtspējīgā izmantošanā, aizsargājošajās mežu funkcijās – jo īpaši attiecībā uz klimata pārmaiņu ietekmi – un mežu produktīvajās un citās sociālekonomiskajās funkcijās;

Holistiska pieeja un satvars mežiem

6. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņojuma par jauno ES Meža stratēģiju 2030. gadam publicēšanu un tajā izvirzītos paplašināta vēriena mērķus attiecībā uz ieguldījumu, ko meži ar savu daudzfunkcionālo lomu sniedz Eiropas zaļajā kursā un ar mežu saistītos globālajos mērķos un mērķrādītājos, cita starpā arī Programmas 2030. gadam mērķos un mērķrādītājos. UZSVER, ka mežiem un meža resursu nozarei var būt svarīga loma ES pārejā uz ilgtspējīgu, zaļu, klimatneitrālu un konkurētspējīgu aprites bioekonomiku;

7. ATGĀDINA, ka šai nozarei ir vajadzīgs visaptverošs satvars, kurā līdzsvarotā un holistiskā veidā būtu ņemtas vērā visas trīs ilgtspējas dimensijas, un UZSVER, ka ir vajadzīga saskaņotība starp dažādām ES ar mežiem saistītām politikas jomām, mērķiem un instrumentiem, kas tieši vai netieši ietekmē mežus, un saikni ar ES lomu dažādos starptautiskos procesos. UZSVER, ka paziņojumā būtu nepieciešams līdzsvarots dažādu ilgtspējas dimensiju redzējums. Attiecībā uz stratēģijas īstenošanu UZSVER vajadzību stiprināt sociālekonomiskos mērķus un definēt ES Meža stratēģijā jaunievieštos jēdzienus un terminus, kā arī noteikt skaidrus soļus turpmākai Komisijas un dalībvalstu sadarbībai;
8. UZSVER svarīgo lomu, kāda ir ES mežiem cīņā pret biodaudzveidības zudumu un klimata pārmaiņām, arī ar pastiprinātiem klimata pārmaiņu mazināšanas un klimatadaptācijas pasākumiem. ATGĀDINA notiekošo darbu pie tā, lai definētu, kartētu un pārraudzītu atlikušos pirmatnējos un senos mežus Eiropas Savienībā nolūkā nodrošināt to saglabāšanu. PAUŽ NOŽĒLU par to, ka stratēģijā nav pietiekamā mērā izvērsti pārtuksnešošanās un mežu hidroloģiskās funkcijas aspekti;
9. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka uzsvars tiek likts uz ilgtspējīgi ražotu koksnes produktu, jo īpaši ilgdzīvojošu produktu, veicināšanu, un vienlaikus ATGĀDINA, ka resursefektīva un ilgtspējīga uz koksnes resursiem balstītu produktu, tostarp ilgdzīvojošu un īsdzīvojošu produktu, ražošana un izmantošana veicina klimata mērķu sasniegšanu, aprites bioekonomiku, ilgtspējīgu un zaļāku ekonomikas atveseļošanu pēc pandēmijas un lauku attīstību. Šajā sakarā UZSVER, ka ir jāturpina veicināt ilgtspējīgu ražošanu, patēriņu un investīcijas un visā vērtības ķēdē jāveicina īsas un vietējas piegādes ķēdes un uz ilgtspēju orientētu iepirkuma politiku, jo īpaši attiecībā uz resursu efektivitātes un aprites ekonomikas uzlabošanu;

10. ATZINĪGI VĒRTĒ TO, ka meži tiek atzīti par iztikas līdzekļu nodrošinātājiem un svarīgu ekosistēmas pakalpojumu sniedzējiem; UZSVER vajadzību ciešā sadarbībā starp Komisijai un dalībvalstīm turpināt stratēģijā izstrādāt konkrētus sociālekonomiskos mērķus kā daļu no kopīgas īstenošanas darba programmas. UZSVER, ka meža īpašniekiem un meža apsaimniekotājiem ir būtiska nozīme stratēģijas mērķu sasniegšanā, tostarp lauku apvidu attīstības atbalstīšanā, ar ko novērš lauku iedzīvotāju skaita samazināšanos un panāk lauku apvidu atdzīvināšanu;
11. UZSVER, ka ir jāizmanto pieejamie finanšu mehānismi un stimuli, tostarp attiecībā uz maksājumiem par meža ekosistēmu pakalpojumiem. AICINA Komisiju kopā ar dalībvalstīm izpētīt iespējas jauniem inovatīviem, uz tirgu balstītiem risinājumiem, piemēram, maksājumiem par ekosistēmu pakalpojumiem, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām un bioloģisko daudzveidību, tostarp tādiem risinājumiem kā dabai tuva mežsaimniecība un oglekļa saistīga lauksaimniecība, vienlaikus mazinot administratīvo slogu meža īpašniekiem un apsaimniekotājiem, kā arī publiskās pārvaldes iestādēm;
12. UZSVER, ka nediferencēta pieeja mežiem Eiropas Savienībā var izrādīties kontraproduktīva. UZSVER, ka ir jāatzīst, jāciena un jā saglabā mežu un meža ekosistēmu daudzveidība un specifika, mežu platība, apsaimniekošana un mežkopības prakse, īpašumtiesības, kultūras un vēsturiskā attīstība, kāda pastāv dalībvalstīs un reģionos, tostarp apgabalos ar dabas ierobežojumiem un tālākajos reģionos;
13. UZSVER dalībvalstu kompetences nozīmīgumu un šajā sakarībā ATKĀRTOTI UZSVER 6. punkta g) apakšpunktu Padomes 2020. gada 10. novembra secinājumos par *ES politikas perspektīvām saistībā ar mežiem un par ES meža stratēģiju laikposmam pēc 2020. gada*⁹;

⁹ Dok. 12695/1/20 REV 1, 6. punkta g) apakšpunkts.

14. PAUŽ NOŽĒLU par to, ka jaunā ES Meža stratēģija netika izstrādāta kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām, un PAUŽ vēlmi un gatavību sadarboties ar Komisiju, un ATZĪST, ka pastāv kopīga ieinteresētība strādāt kopā, lai integrēti īstenotu jauno ES Meža stratēģiju 2030. gadam. Šajā sakarībā UZSVER, cik svarīga ir sadarbība, koordinācija un kopīgi pasākumi starp dalībvalstīm, Eiropas Komisiju, kā arī citiem svarīgiem partneriem Eiropas reģionā ar mežu politiku saistītajā jomā;
15. ŅEM VĒRĀ iniciatīvu tiesību akta priekšlikumam par meža novērošanas, ziņošanas un datu vākšanas sistēmu, tostarp dalībvalstu stratēģiskajiem plāniem attiecībā uz mežiem. Turklāt LŪDZ skaidrojumus, kāda pievienotā vērtība būs šādiem plāniem, un ATGĀDINA, ka ir jāatzīst izmaksu lietderība un jāizvairās no dublēšanās un papildu administratīvā sloga, atgādina par jau pastāvošajām visaptverošajām valstu meža programmām vai stratēģijām, kas izstrādātas saskaņā ar starptautiski pieņemtām saistībām, piemēram, saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Stratēģisko plānu attiecībā uz mežiem un *Forest Europe* Vīnes rezolūciju ¹⁰, un ar tām saistītās dalībvalstu kompetences;
16. UZSVER, ka politikas veidošanā svarīgi ir pamatoti un pārredzami dati un informācija par mežiem. ATGĀDINA, ka datu vākšanā, apstrādē, paziņošanā un interpretācijā būtu pēc iespējas labāk un efektīvāk jāizmanto pastāvošie valstu mežu reģistri un ar tiem saistītā starptautiskā sadarbība, ko cita starpā īsteno Eiropas valstu meža inventarizācijas tīklā (*ENFIN*). AICINA Komisiju kopā ar dalībvalstīm un ekspertiem analizēt pašreiz pastāvošās neatbilstības un iespējamās nepilnības datu vākšanā par mežiem;

¹⁰ https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_vienna_resolutionV1.pdf

17. IR PĀRLIECINĀTA, ka būtu pilnībā jāizmanto priekšrocības, ko sniedz esošās definīcijas un rādītāji, kuri ir izstrādāti tādos starptautiskos un reģionālos procesos kā *Forest Europe* un kuri būtu pilnībā jāizmanto mežu stāvokļa monitoringam un ziņošanai par ES mežu stāvokli. AICINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un ar pētniecības tīklu atbalstu Eiropas mežsaimniecības un zinātnes partnerībā veikt novērtējumu un kopīgi lemt par to, vai ir vajadzīgi jauni ES līmeņa rādītāji, robežvērtības vai diapazoni ilgtspējīgai mežu apsaimniekošanai un kāda būtu to pievienotā vērtība. Turklāt, ņemot vērā mežu atšķirības starp valstīm, par šīm robežvērtībām vai diapazoniem ir jālemj un tie ir jānosaka valsts vai vietējā līmenī;
18. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka stratēģijā uzmanība ir pievērsta nepieciešamībai stiprināt mežu noturīgumu. ATZĪST, ka mežus negatīvi ietekmē un pakļauj riskam dabas katastrofas un citi traucējoši faktori, kurus, iespējams, saasinās klimata pārmaiņas. AICINA Komisiju cieši sadarboties ar dalībvalstīm, lai stiprinātu darbu pie riska pārvaldības, kas ir saistīta ar dabas katastrofām un mežus traucējošiem faktoriem, īpaši ar dabas ugunsgrēkiem, un darbu pie pielāgošanās klimata pārmaiņām ar mērķi izstrādāt strukturētu un integrētu pieeju, ņemot vērā efektīvu sadarbību un pieredzes apmaiņas platformas ar dalībvalstu pārvaldes iestādēm un ieinteresētajām personām un ņemot vērā pašreizējo darbu *Forest Europe* ietvaros pie mežu riska apzināšanas mehānisma;
19. UZSVER, ka svarīgi virzītājspēki stratēģijas mērķu sasniegšanā ir pētniecība un inovācija. AICINA ciešāk sadarboties pētniecības un inovācijas plānošanā un darbībās, lai cita starpā veicinātu ilgtspējīgi iegūtas koksnes un citu meža produktu izmantošanu aprites bioekonomikā, kā arī mežu ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanas, klimatadaptācijas un biodaudzveidības mērķu sasniegšanā. ATZINĪGI VĒRTĒ pētniecības un inovācijas partnerības izveidi mežsaimniecības jomā, vienlaikus nodrošinot, lai partnerību darbs noritētu saskaņā ar esošo starptautisko organizāciju sadarbību;

20. PIEKRĪT, ka ir vajadzīga iekļaujoša pieeja un laba koordinācija starp ES struktūrām mežu jomā. IESAKA pašreizējo Mežsaimniecības pastāvīgo komiteju (*SFC*), kura ir izveidota ar Padomes Lēmumu (1989. gada 29. maijs), ar ko izveido Pastāvīgo mežsaimniecības komiteju (89/367/EEK), joprojām saglabāt kā galveno forumu, kurā dalībvalstu pārstāvji un Komisija ES līmenī diskutē un konsultējas ar mežiem saistītajos jautājumos, un stiprināt tā nozīmi ES Meža stratēģijas īstenošanā;
21. MUDINA konsultācijās, ar kurām gatavojas īstenošanai, un pašā stratēģijas īstenošanā pilnībā iesaistīt attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp mežu īpašniekus un apsaimniekotājus. AICINA veidot konstruktīvu dialogu un sadarbību starp Komisiju, dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām un pilsonisko sabiedrību;
22. AICINA Komisiju kopā ar Mežsaimniecības pastāvīgo komiteju izstrādāt gada darba plānu ar konkrētiem darba atzariem, to skaitā – mežu noturīgums un klimata pārmaiņu ietekme, aprites bioekonomika un mežu bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmu pakalpojumi, vienlaikus nodrošinot informācijas saņemšanu no citām Komisijas grupām mežu jomā;
23. MUDINA atzīt, ka pievienoto vērtību, ko nodrošina jau esošām brīvprātīgās sertifikācijas shēmām attiecībā uz ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, nevajadzētu izvirzīt par priekšnosacījumu tam, lai apsvērtu jaunu sertifikācijas shēmu ieviešanu. AKCENTĒ, ka ir svarīgi precizēt, vai ir vajadzīgas jaunas ES sertifikācijas sistēmās, kas būtu "tuvāk dabai", un vai tām ir pierādāma pievienotā vērtība. UZSVER, ka tas var radīt papildu administratīvo slogu un izmaksas, iespējamās neskaidrības patērētājiem un pārklāšanos ar esošajām mežu sertifikācijas shēmām;

24. ATKĀRTOTI UZSVER, ka ir jāpastiprina ES rīcība pasaules mežu aizsardzībai un atjaunošanai un ka ir jāīsteno un jāpilda attiecīgais spēkā esošais ES regulējums, un AR INTERESI RAUGĀS uz to, lai saņemtu ES Kokmateriālu regulas un *FLEGT* regulas atbilstības pārbaudi un paredzēto Komisijas tiesību akta priekšlikumu, kā arī nelegālus pasākumus ar ES tirgū laistiem produktiem saistītas atmežošanas un meža degradācijas riska mazināšanai;
25. UZSVER, ka, sekmīgi īstenojot visaptverošu ES Meža stratēģiju, kas veicina mežu daudzfunkcionalitāti un tādējādi palīdz sasniegt vispārējos mērķus mežu jomā un vairākus ilgtspējīgas attīstības mērķus, ES un tās dalībvalstis arī turpmāk var uzņemties vadošo lomu ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas veicināšanā un atmežošanas apturēšanā pasaules līmenī dažādos starptautiskos forumos, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Mežu forumā, Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas Mežsaimniecības komitejā (*FAO COFO*), kā arī reģionālās organizācijās un procesos, piemēram, *Forest Europe*, ANO EEK un Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (*FAO*) Eiropas Mežsaimniecības komisijā. PAUŽ NOŽĒLU, ka jaunajā ES Meža stratēģijā nav ņemta vērā šī starptautiskā dimensija;
26. NORĀDA, ka stratēģijā nav skaidrības par tās ietekmi uz mežiem ārpus Eiropas Savienības, kā arī par to, kā izvairīties no tā, ka ierosinātie mežu aizsardzības pasākumi Eiropas Savienībā lielāka kokmateriālu vai koksnes importa dēļ varētu smagāk ietekmēt mežus ārpus ES, īpaši pirmatnējos mežus, un, iespējams, radīt tiem negatīvas sekas. Tādēļ LŪDZ Komisiju ierosināto pasākumu ietekmes novērtējumā ņemt vērā šo dimensiju un attiecīgajā gadījumā ierosināt papildu ietekmes mazināšanas pasākumus;
27. MUDINA pirmiedzīvotājus un vietējās kopienas uz pilnīgu un efektīvu dalību stratēģijas mērķu īstenošanā un sasniegšanā; Attiecībā uz pirmiedzīvotāju tautu lomu UZSVER, cik svarīga ir Deklarācija par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām (*UNDRIP*);

28. AICINA Komisiju katru gadu Padomei ziņot par to, kā tiek īstenota jaunā ES Meža stratēģija 2030. gadam, un par šajos secinājumos iekļautajiem ieteikumiem, kā arī 2025. gadā nākt klajā ar to, kas ir konstatēts, pārskatot panākto progresu, un, ja ir vajadzīga turpmāka rīcība, iesaistīt Padomi;
29. UZSVER, ka apmežošana ir nepārtraukts un sekmīgs pasākums vairākās dalībvalstīs, kurš saņem arī ES kopējās lauksaimniecības politikas atbalstu. ATZINĪGI VĒRTĒ ceļvedi, kā līdz 2030. gadam ES iestādīt vēl 3 miljardus koku. UZSVER, ka solījumi iestādīt papildu kokus ir brīvprātīgi un ka dalībvalstīs ir būtiskas problēmas ar zemes pieejamību, un ka apmežošanas pasākumu apstiprināšanai ir piemērojamas dalībvalstu juridiskās procedūras, un šajā sakarībā ATZINĪGI VĒRTĒ, ka ceļvedim ir monitoringa komponents;
30. UZSVER, cik būtiska nozīme cilvēku veselībā un labklājībā ir mežiem un ka ir jāsekmē pieeja "Viena veselība", kurā tiek atzīts, ka starp cilvēku un dzīvnieku veselību un veselīgu dabu pastāv nesaraujama saikne, un LŪDZ dziļāk ielūkoties nozīmē, kāda mežiem un ilgtspējīgai mežu apsaimniekošanai ir pieejā "Viena veselība", un vairot mežu, dabas teritoriju un sabiedrisko parku devumu cilvēku labklājībai, jo arī Covid-19 pandēmija ir apliecinājusi vajadzību uzlabot pilsētu teritoriju apzaļumošanu.
-